

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

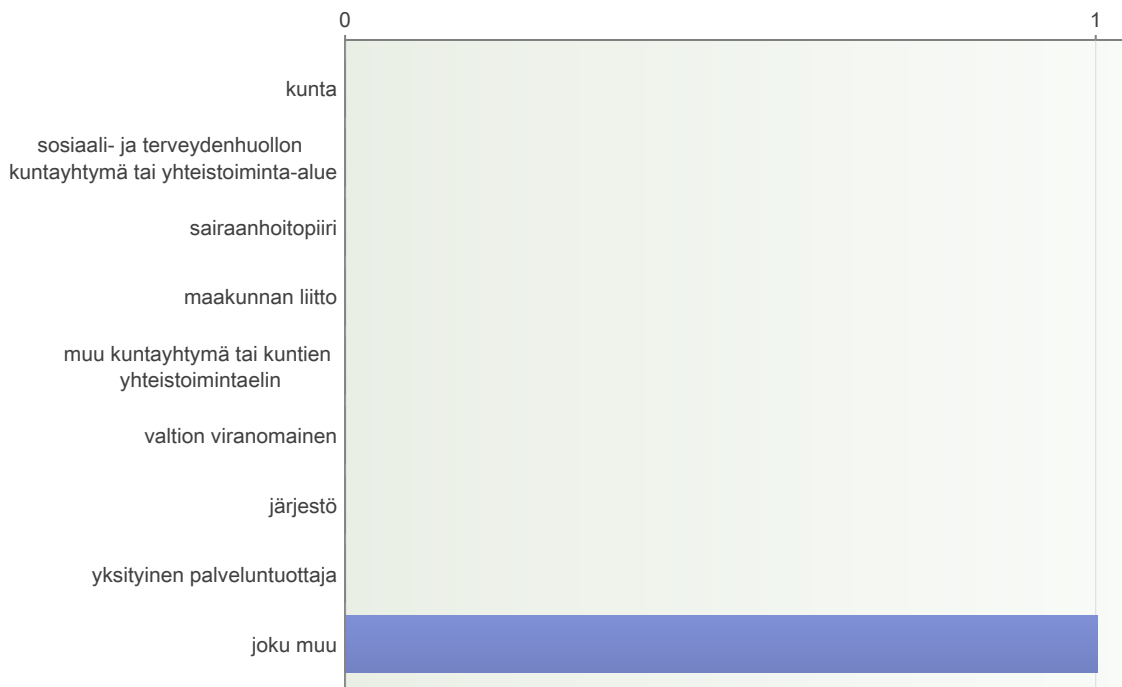
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
HUS suun terveydenhuollon johtajaverkosto	Jari Linden	jari.linden@lohja.fi, 0505675892	11.12.2017	

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

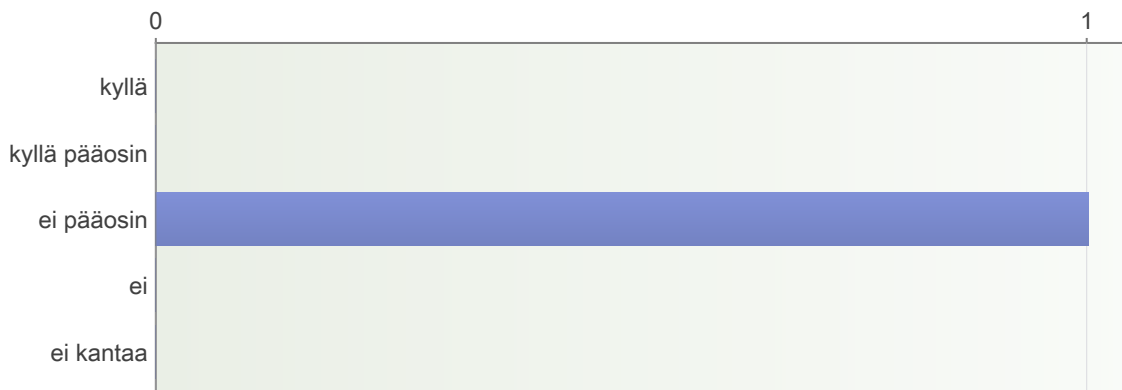

Avoimet vastaukset: joku muu

- maakunnan johtajaverkosto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

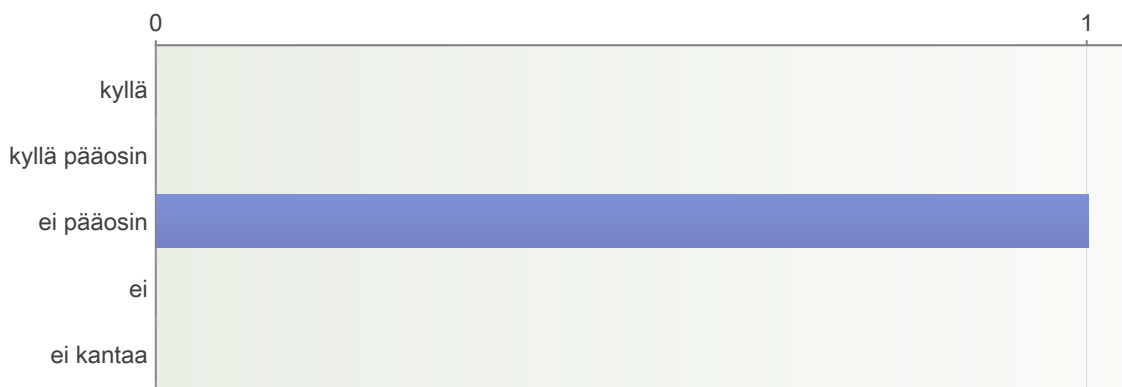
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluilla ei yksin kavenneta terveys- ja hyvinvointieroja, suurin vaikutus terveys- ja hyvinvointieroihin on yhteiskunnan muilla toimilla. Muutos tulee todennäköisesti keskittämään palveluja, sillä palveluntuottajat tiivistyvät sinne, missä on asiakkaiden enemmistö. Tämä todennäköisesti johtaa siihen, että palvelujen saatavuus paranee, mutta saavutettavuus ei.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Näin laaja valinnanvapaus saattaa heikentää paljon palveluja tarvitsevien palveluja tarjoavien välistä yhteistyötä ilman hyvää tietojärjestelmää.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

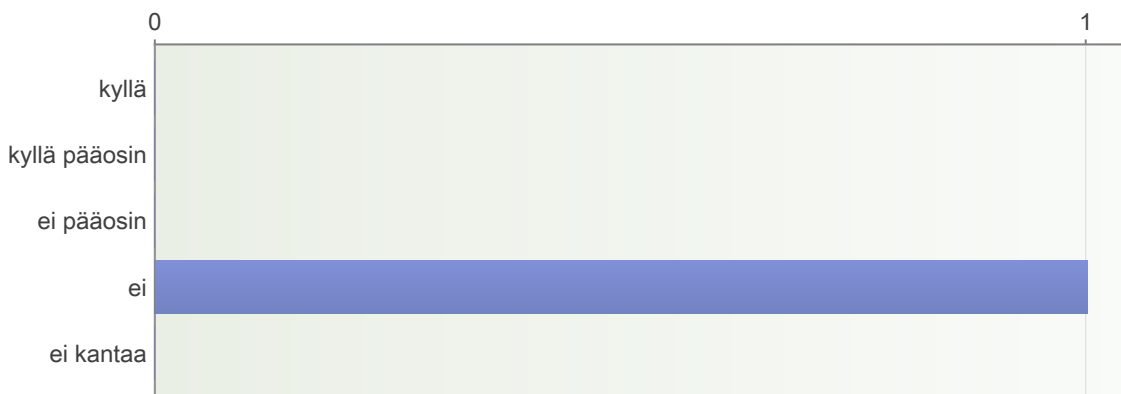
Ei vastauksia.

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

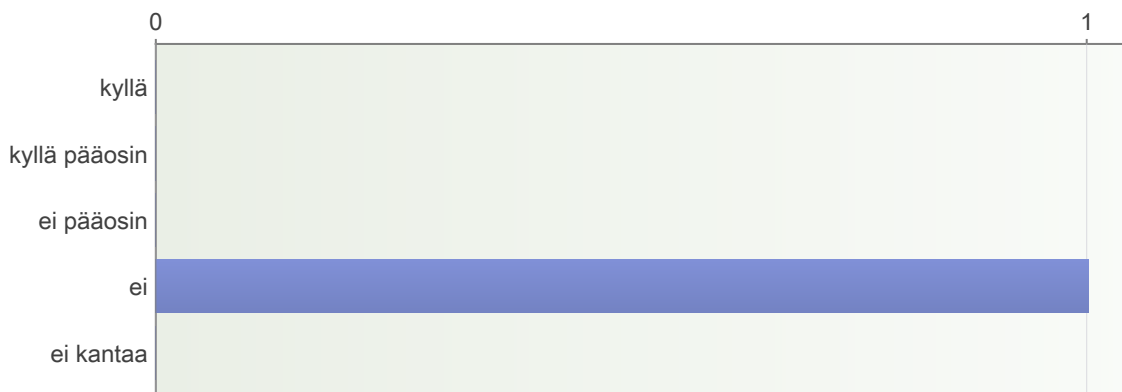
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen integraatio/hankkiminen voi olla asiakkaalle haastavaa palvelujen hajautuessa. Sosiaalihuollon palvelut ja erikoissairaanhoido eivät integroidu kuten alun perin oli tarkoitus. Ohjausmekanismit ja tietojärjestelmä ovat ratkaisevia, jotta uudistuksen tavoitteet toteutuvat, lisäksi runsaasti palveluohjaajia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

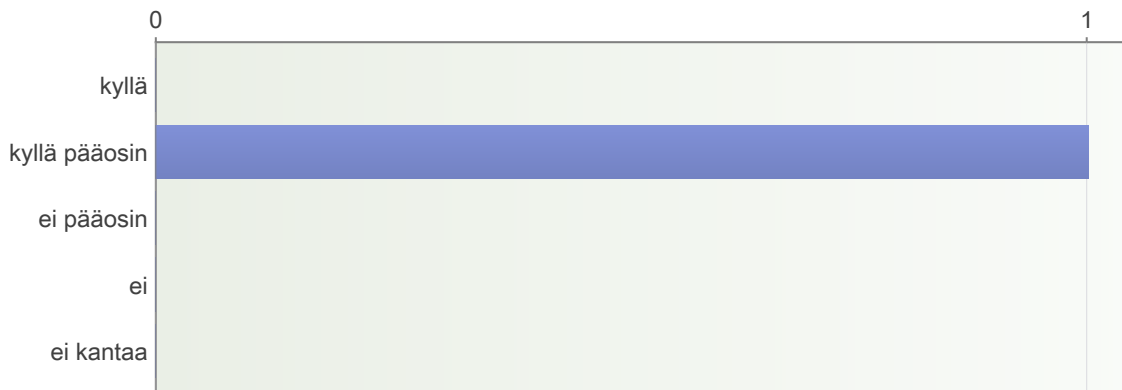
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mahdollistaa, mutta ei turvaa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

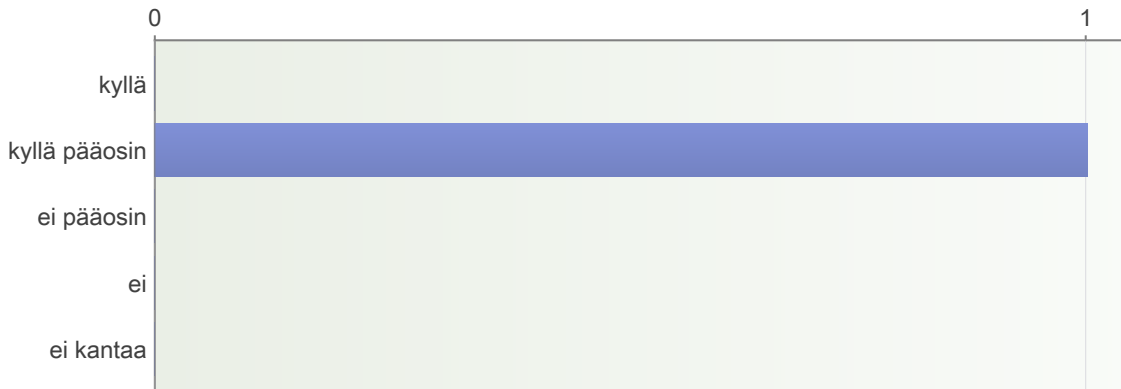

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

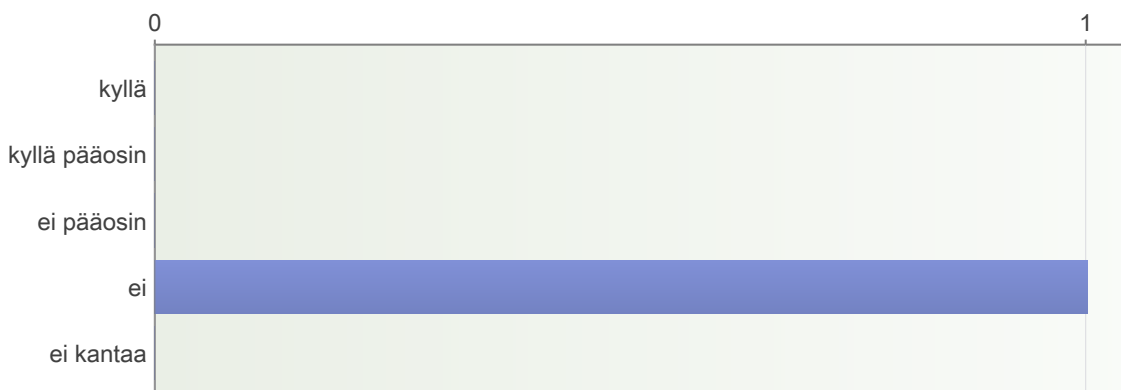
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laajan alueen ja suuren väestön järjestäjä mahdollistaa sen, että yhteistyö, kustannusvaikuttavuus ja laatu lisääntyvät. Ohjausmekanismien tulee varmistaa, että innovaatiot ovat asiakaslähtöisiä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

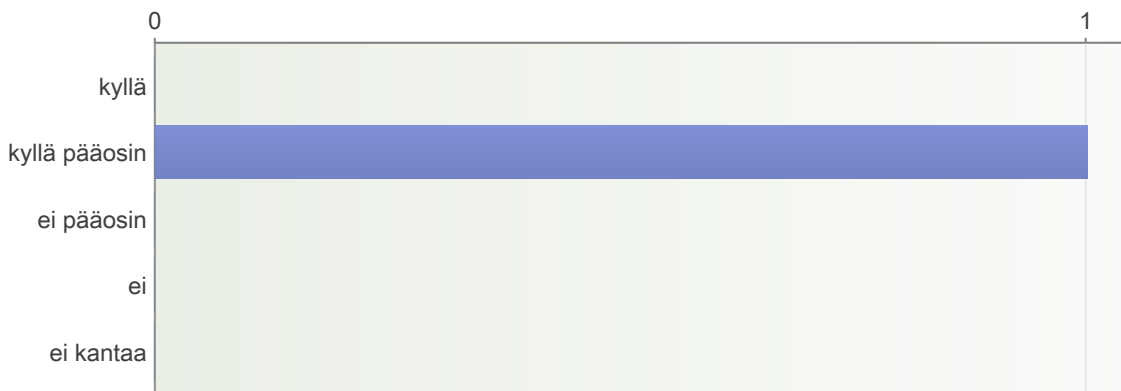
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnille jää tyhjiä tiloja, joista aiheutuu kustannuksia. Erikoissairaanhoidon päivystyksessä joudutaan pitämään resurssia yllä, mikä aiheuttaa suurimmat kulut, varsinkin jos työntekijät joudutaan ostamaan yksityisiltä markkinoilta. Tietojärjestelmien kehittäminen kallista, varsinkin näin monimutkaisesti ohjattavan palvelujärjestelmän tarpeisiin kehitettävän tietojärjestelmän.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelimalli on heikko, sen tulisi tarjota hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista hoitoa. Miten rajataan mikä on erikoishammaslääkäritasoista hoitoa. Peruskoulutuksen saaneet hammaslääkärit tekevät erikoistason toimenpiteitä nykyäänkin. Välttämätön/tarpeellinen proteettinen hoito tulisi sisältyä palveluun.

Tämä uudistus ei poista suun terveydenhuollon suurinta ongelmaa, muuta terveydenhuoltoa suuremman omavastuun asiakkaalle. Päinvastoin saattaa pahentaa ongelmaa.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

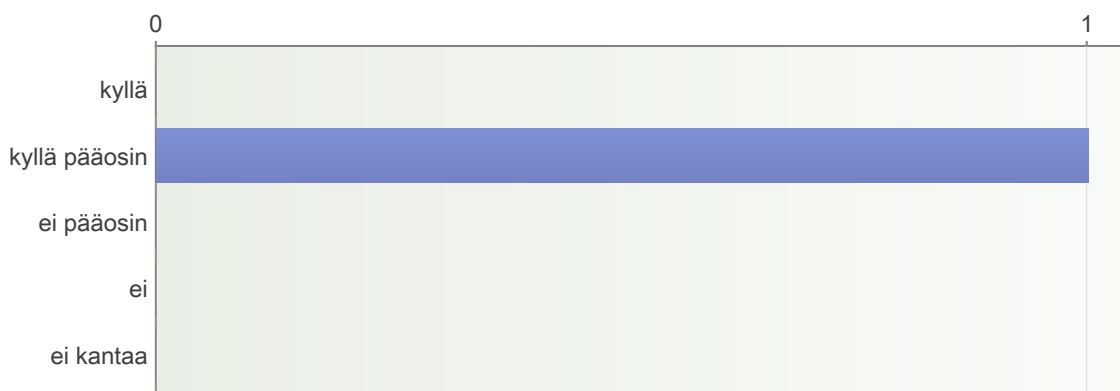
Ei vastauksia.

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Ei vastauksia.

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Antaa mahdollisuuden valita, ei välttämättä tarpeen mukaisia palveluja.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

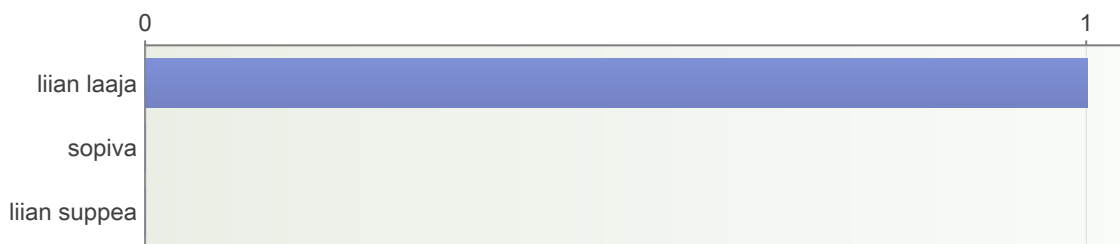

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

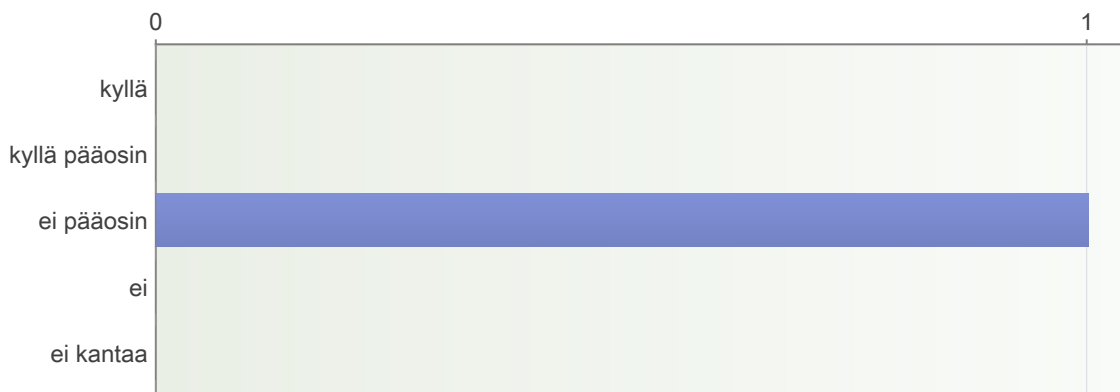
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin tulisi olla mahdollistava, nyt on subjektiivisesti liian vapaasti käytettävissä. Sen sijaan asiakasseteli voisi toimia maakunnan keinovalikoimassa täydentävänä, mikäli hoitopääsyn aikarajat venyvät.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

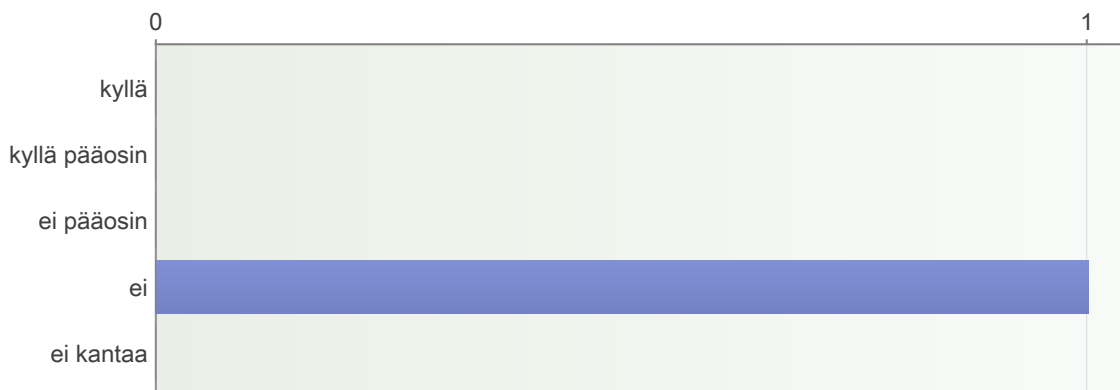

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

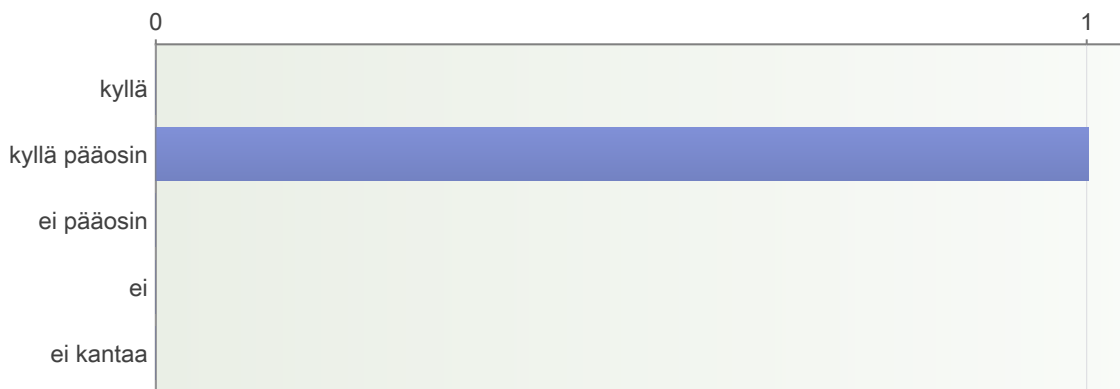
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä pykälä vaatisi kokonaisuudessaan uudelleen tarkastelun.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

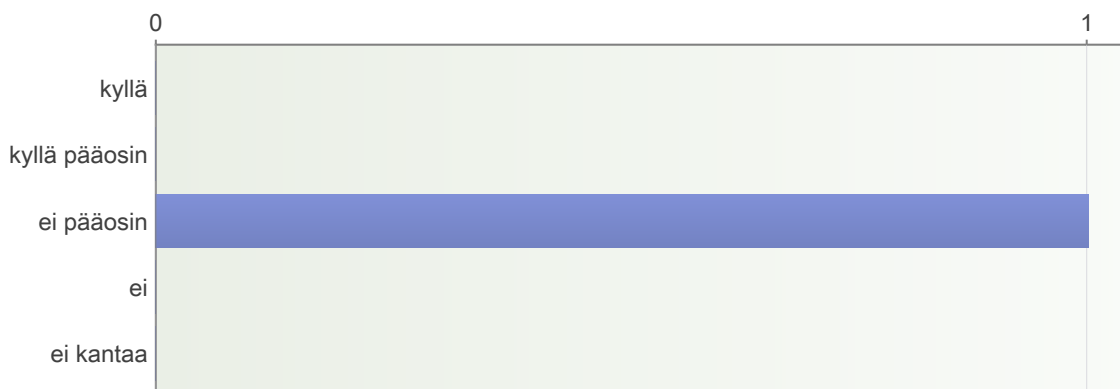
Vastaajien määrä: 1

- Vastattu suun terveydenhuollon näkökulmasta tarkasteltuna,

erikoissairaanhoidon näkökulmasta koko asiakasseteliä koskevat pykälät on uusittava.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

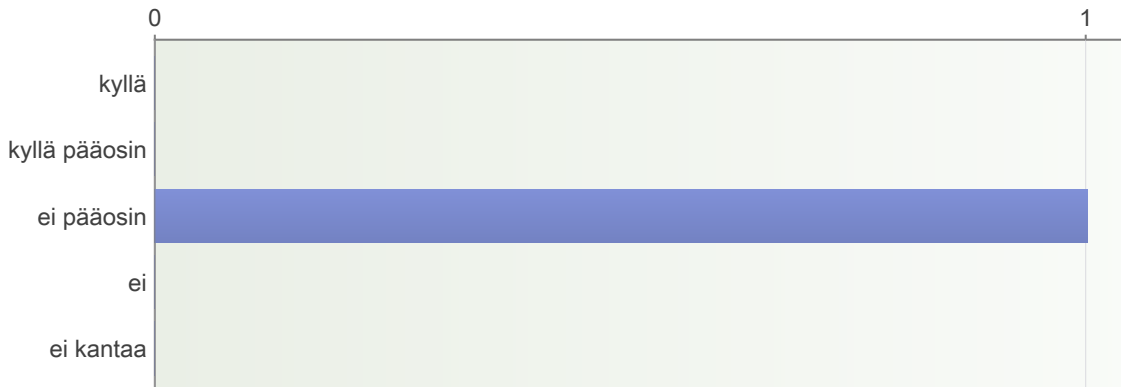

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

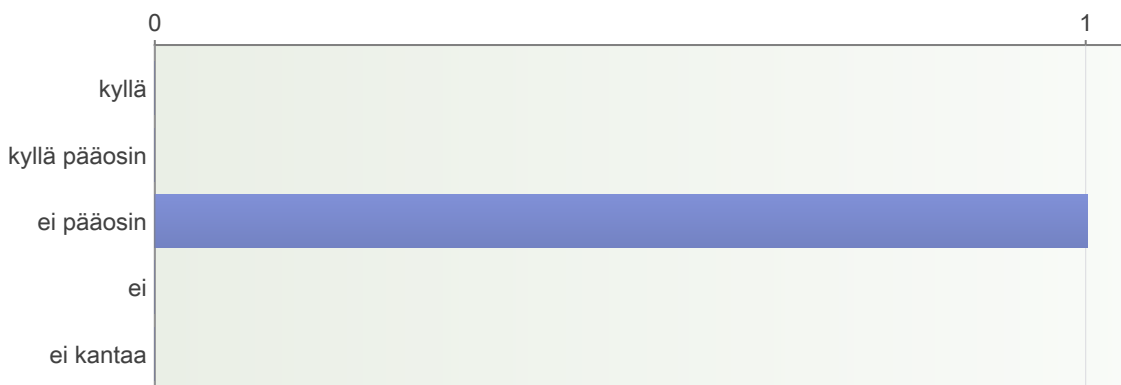
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaiseen budjettiin pitäisi sisällyttää kaikki ko. asiakkaan palvelut. Näin koordinaatio ja integraatio toteutuisi.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelmaa koskeva pykälä on käytännön toteutuksen kannalta epärealistinen.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Ei vastauksia.

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

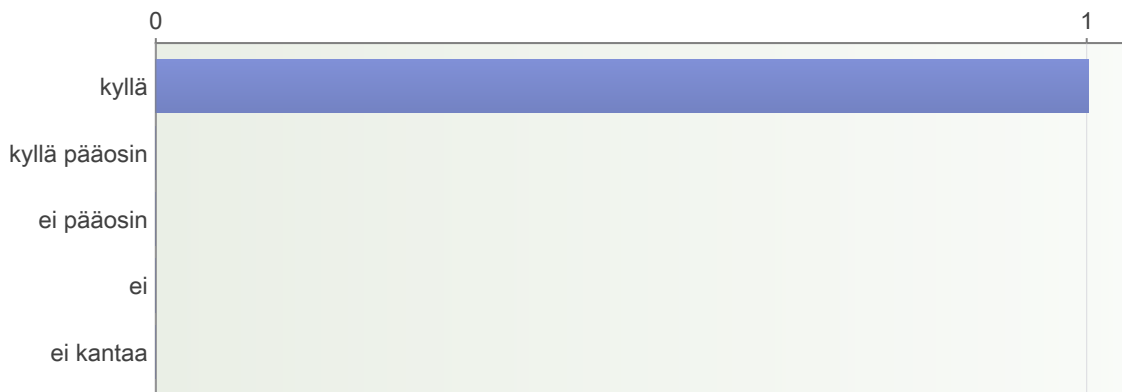
Ei vastauksia.

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

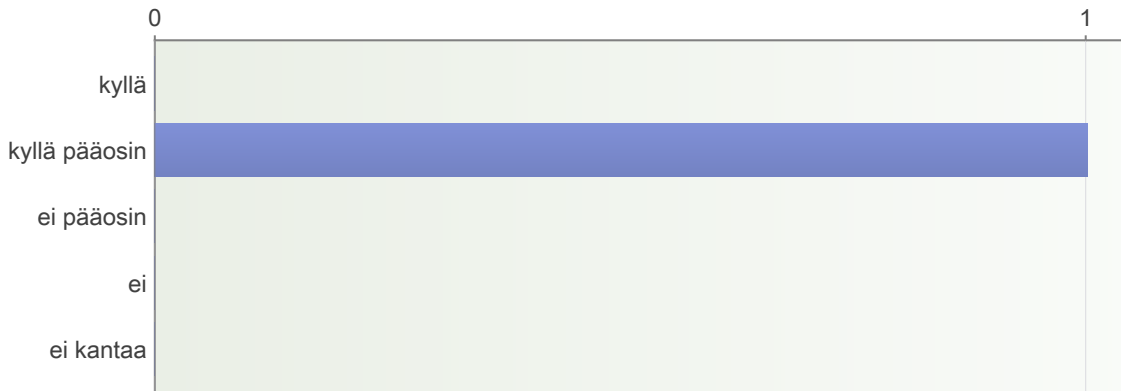
Ei vastauksia.

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuolto: Eri korvausmallien käytännön vaikutus vaatisi kokeiluja ja pilotointia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

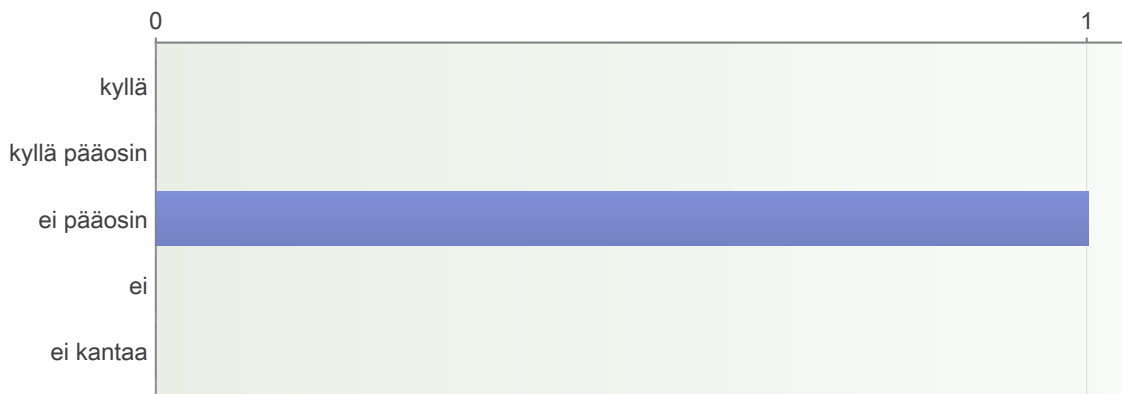
Ei vastauksia.

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäaika asiakasseteliin lyhyt liittyen maakunnan toiminnan käynnistämiseen. On mahdotonta tietää miten asiakkaat käyttäytyvät.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

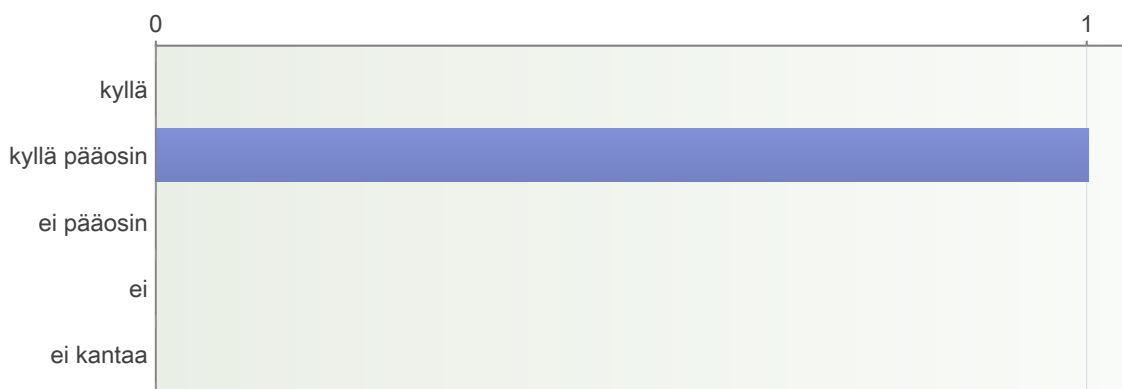
Ei vastauksia.

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

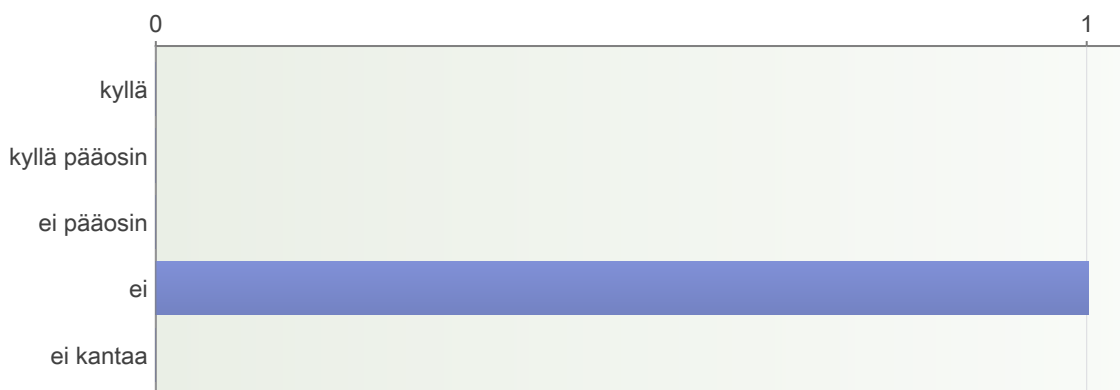
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei voi ottaa kantaa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyseinen monimutkainen palvelujärjestelmä, jossa on uusia osioita, joista ei ole kokemusta mistään muualta maailmalta, vaatisi pilotointia ja kokeiluja.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Yksityispuolelta on otettava oppia ja yksityisen sektorin kapasiteettia on saatava paremmin käyttöön.

Tämä malli voi johtaa hallitsemattomaan tilanteeseen ja pahimmillaan katastrofiin.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Koko terveydenhuollon palveluja ollaan viemässä taaksepäin. Uudistuksen alkuperäiset tavoitteet, kuten terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, integraatio ja kustannusten pienentäminen ovat jääneet uudistuksen jalkoihin. Siirtymävaihe on riskialtis, varsinkin kun silloin ei ole käytössä vaadittavaa tietojärjestelmää.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Etenemisessä otetaan liian suuria askeleita varsinkin, kun käyttöön otetaan kokonaan uusia työkaluja, joiden käytöstä ei ole minkäänlaista kokemusta mistään päin maailmaa. Palvelujärjestelmä kannattaisi rakentaa niin, että ensin vakiinnutetaan maakuntien toiminta ja valinnanvapaus otetaan mukaan vasta sen jälkeen asteittain. Yksityissektorin osuutta palveluntuotannossa voidaan vahvistaa harkitusti ja hallitusti, tämä ei vaadi näin vaikeasti hallittavaa hajanaista mallia.

1. Tietojärjestelmä on oltava kunnossa ennen kuin valinnanvapautta voidaan ottaa käyttöön, ehdoton vaatimus!
2. Asiakkaan ei olisi oltava minkään sote-keskuksen tai suunhoidon yksikön asiakas, vaan hän olisi kokonaan itse maksava yksityisillä markkinoilla. Näin hänen kapitaatiokorvauksensa olisi maakunnan käytettävissä esim. henkilökohtaiseen budjettiin.
3. Asiakasseteli olisi maakunnalle velvoittava keino ottaa käyttöön, mikäli hoitoon pääsyn aikarajat ovat laittoman pitkät.
4. Henkilökohtaiseen budjettiin tulisi kuulua ko asiakkaan kaikki palvelut jotta integraatio toteutuisi.
5. Eri rahoitusmalleja kokeiltaisiin ja pilotoitaisiin rauhassa, jotta saataisiin kokemusta niiden toiminnasta.